

Okoljske zahteve za pisarniški papir in higienske papirnate proizvode

Ti primeri okoljskih zahtev se lahko uporabljajo, kadar je predmet javnega naročila:

- pisarniški papir, ki se uporablja za fotokopiranje in tiskanje s tiskalniki, in
- higienski papirnati proizvodi, kot so toaletni papir, industrijske ali kuhinjske toaletne papirne brisače, papirne serviete in papirnati robčki.

3.1 Okoljske zahteve za papirniški papir

3.1.1 Tehnične specifikacije	
Naročnik v tehničnih specifikacijah poleg ostalih zahtev, ki se nanašajo na predmet javnega naročila ali posameznega sklopa, določi:	
1.	<p>Povprečna obremenilna vrednost adsorbiranih organohalogenov (AOX)¹ v vodi ne sem preseči 0,17kg/ADT² papirja.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrdilo, da ima papir znak za okolje tipa I, ali – potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
2.	<p>Emisije CO₂ iz neobnovljivih virov ne smejo presegati 1100 kg na ADT papirja, vključno z emisijami iz proizvodnje električne energije v obratu ali izven njega.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrdilo, da ima papir znak za okolje tipa I, – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve,³ ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
3.	<p>Papir iz primarne vlaknine mora biti proizveden iz primarne vlaknine, ki ni beljena z elementarnim klorom (ECF)⁴, pri čemer mora vsaj 50 % primarne vlaknine izvirati iz trajnostno upravljanjih gozdov.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrdilo, da ima papir znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da papir izpolnjuje zahteve, ali – dokazilo o uporabi primarne vlaknine, ki ni beljena z elementarnim klorom (ECF), in potrdilo FSC⁵ ali PEFC⁶ zadnjega v skrbniški verigi lesa ali dovoljenje FLEGT⁷, če les izhaja iz države, ki je podpisala prostovoljni sporazum o partnerstvu z EU, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>

¹ AOX (ang. *adsorbable organohalogens*) – adsorbiranih organohalogeni.

² ADT (ang. *air dry tonne*) – tona zračno suhe primarne vlaknine pomeni, da je v primarni vlaknini 90 % suhe snovi. Dejanska vsebnost suhe snovi pri papirju običajno znaša približno 95 %. Pri izračunu se referenčne vrednosti za primarno vlaknino prilagodijo, da ustrezajo vsebnosti suhih vlaken pri papirju (večinoma več kot 90 %).

³ Kot del tehnične dokumentacije se praviloma priloži izračun emisij CO₂/ADT papirja, iz katerega mora biti razvidna vrsta uporabljene vlaknine, sorazmerni deleži posamezne vlaknine v celotnem izdelku in emisije CO₂ v procesu proizvodnje papirja.

⁴ ECF (angl. *elementary chlorine free*) – ne vsebuje elementarnega klora.

⁵ FSC (angl. *Forest Stewardship Council*) je samostojna, ne-vladna, ne-profitna organizacija ustanovljena za promocijo odgovornega ravnanja z gozdovi. Več o tem na <http://www.fsc.org/>.

⁶ PEFC (ang. *Programme for the Endorsement of Forest Certification*) je program za potrjevanje certifikacijskih shem za gozdove. Več o tem na <http://www.pefc.org/internet/html/>.

⁷ FLEGT (ang. *Forest Law Enforcement, Governance and Trade*) opredeljuje Akcijski načrt EU za uveljavljanje zakonodaje, upravljanja in trgovanja na področju gozdov, ki ga je Evropska komisija sprejela v letu 2003. Akcijski načrt določa več ukrepov za obravnavo nezakonite sečnje v državah v razvoju in opredeljuje sistem izdaje dovoljenj za gradbeni les, ki zagotavljanja zakonitost uvoženih lesnih proizvodov. Za pridobitev dovoljenja morajo države, ki proizvajajo gradbeni les, in EU podpisati prostovoljne partnerske sporazume. Za lesne proizvode, ki so bili zakonito proizvedeni v partnerskih državah na podlagi prostovoljnega partnerskega sporazuma, se bodo izdala dovoljenja o zakonitosti proizvodnje. Več o tem na spletni strani <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>.

3.1.2 Merili za oddajo javnega naročila	
Za razvrstitev ponudb naročnik poleg cene ali stroškov in morebitnih drugih meril določi:	
1.	<p>Merilo »minimalna uporaba okolju in zdravju nevarnih snovi« Ponudba s papirjem, proizvedenim na način, da:</p> <ul style="list-style-type: none"> – biocidna sredstva, ki se uporabljajo v procesu proizvodnje papirja, niso potencialno bio akumulativna, – so površinsko aktivne snovi, ki se uporabljajo pri odstranjevanju barve, biorazgradljive, – se azo barvila, ki se lahko cepijo do aromatskih aminov, v skladu s Prilogo XVII k Uredbi (ES) 1907/2006⁸ ne uporabljajo, – se kemikalijam za pranje, de-inking, antipenilcem in kemikalijam za tvorjenje oblog ne dodajajo alkilfenoletoksilati (APEO) ali drugi derivati alkilfenola ali da se slednji ne uporabljajo, – se barvila in pigmenti na osnovi bakra (razen barkovega ftalocianina), niklja ali aluminija ne uporabljajo, <p>se točkuye z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do ostalih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje merilo, ali – potrdilo neodvisne akreditirane institucije, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da je izpolnjeno merilo. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje merilo.</p>
2.	<p>Merilo »okolju prijaznejša primarna surovina« Ponudba s:</p> <ul style="list-style-type: none"> – papirjem, proizvedenim iz primarne vlaknine, ki ni beljena s klorom (TCF)⁹, namesto iz primarne vlaknine, ki ni beljena z elementarnim klorom (ECF), ali – papirjem, proizvedenim z višjim deležem primarne vlaknine iz trajnostno upravljanih gozdov od minimalno zahtevanih, ali – papirjem, proizvedenim z višjim deležem predelanih vlaknin od minimalno zahtevanih, <p>se točkuye z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do ostalih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, ali in katero merilo bo izpolnil pri dobavi, in – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje merilo, ali – dokazilo o uporabi primarne vlaknine, ki ni beljena s klorom (TCF), ali – potrdilo FSC ali PEFC za izdelek zadnjega v skrbniški verigi lesa, ali – dovoljenje FLEGT, če les izhaja iz države, ki je podpisala prostovoljni sporazum o partnerstvu z EU, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da je izpolnjeno merilo. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje merilo.</p>
3.1.3 Posebna določila pogodbe o izvedbi naročila	
Naročnik med pogodbena določila vključi določilo:	
1.	V primeru, da ponudnik ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti na način, predviden v pogodbi o izvedbi javnega naročila, naročnik odstopi od te pogodbe.
2.	V primeru slabe kakovosti oziroma neizpolnjevanja kakovostnih zahtev bo naročnik zahteval laboratorijsko preverjanje na stroške ponudnika.

8 Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH), o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije ter spremembi Direktive 1999/45/ES ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 793/93 in Uredbe Komisije (ES) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES (UL L št. 396 z dne 30. 12. 2006, str. 1) je dostopna na spletni strani: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/ALL/?uri=CELEX:32006R1907>.

⁹ TCF (ang. *totally chlorine free*) – ne vsebuje klora.

3.2 Okoljske zahteve za higienske papirnate proizvode

3.2.1 Tehnične specifikacije	
Naročnik v tehničnih specifikacijah poleg ostalih zahtev, ki se nanašajo na predmet javnega naročila ali posameznega sklopa, določi:	
1.	<p>Porabljena električna energija v proizvodnih stopnjah proizvodnje primarne vlaknine¹⁰ in proizvodnje papirja ne sme presežati 2200kWh električne energije na ADT¹¹.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
2.	<p>Emisije CO₂ iz neobnovljivih virov ne smejo presežati 1500 kg CO₂/ADT papirja, vključno z emisijami proizvodnje električne energije v obratu ali izven njega.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrdilo, da ima papir znak za okolje tipa I, – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve,¹² ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
3.	<p>Največja dovoljena količina porabljene vode za proizvodnjo 1 tone papirja je 15m³ vode.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrdilo, da ima papir znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da papir izpolnjuje zahteve, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
4.	<p>V primeru uporabe mehčalcev, lotionov, dišav in dodatkov v proizvodnji papirja slednji ne smejo vsebovati sestavin, ki so deklarirane kot alergene, kancerogene ali mutagene s stavki R42, R43, R45, R46, R50, R51, R52 ali R53 v skladu z Direktivo 1999/45/EC in njenimi dopolnitvami.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo proizvajalca papirja, da ne uporablja mehčalcev, lotionov, dišav in dodatkov med procesom in dodelavo, – potrdilo, da ima papir znak za okolje tipa I, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
5.	<p>Papir iz primarne vlaknine mora biti proizveden iz primarne vlaknine, ki ni beljena z elementarnim klorom (ECF)¹³, pri čemer mora vsaj 10 % primarne vlaknine izvirati iz trajnostno upravljanih gozdov.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrdilo, da ima papir znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da papir izpolnjuje zahteve, ali

¹⁰ Primarna vlaknina – vlaknina uporabljena prvič ali prvič namenjena za predelavo v papir, karton.

¹¹ ADT (ang. *air dry tonne*) – tona zračno suhe primarne vlaknine pomeni, da je v primerni vlaknini 90 % suhe snovi. Dejanska vsebnost suhe snovi pri papirju običajno znaša približno 95 %. Pri izračunu se referenčne vrednosti za primarno vlaknino prilagodijo, da ustrezajo vsebnosti suhih vlaken pri papirju (večinoma več kot 90 %).

¹² Kot del tehnične dokumentacije se praviloma priloži izračun emisij CO₂/ADT papirja, iz katerega mora biti razvidna vrsta uporabljene vlaknine, sorazmerni deleži posamezne vlaknine v celotnem izdelku in emisije CO₂ v procesu proizvodnje papirja.

¹³ ECF (angl. *elementary chlorine free*) – ne vsebuje elementarnega klora.

	<ul style="list-style-type: none"> – dokazilo o uporabi primarne vlaknine, ki ni beljena z elementarnim klorom (ECF), in potrdilo FSC¹⁴ ali PEFC¹⁵ zadnjega v skrbniški verigi lesa ali dovoljenje FLEGT¹⁶, če les izhaja iz države, ki je podpisala prostovoljni sporazum o partnerstvu z EU, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
6.	<p>Kombinirani izdelki¹⁷ in izdelki, narejeni iz predelanih vlaken¹⁸, mešanice predelanih in primarnih vlaken ali primarnih vlaken, morajo izpolnjevati naslednje zahteve:</p> <ul style="list-style-type: none"> – formaldehid: <1 mg/dm², – glioksal: <1,5 mg/dm², – PCP: <2 mg/kg, – antimikrobne substance: niso prisotne – obstojnost barve in optičnih belil: >4. <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali – potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
7.	<p>Papir za izdelke, namenjene osebni uporabi (toaletni papir, papirnati robčki), in izdelki namenjeni za stik z živili (kuhinjske papirnate brisače, servieti) ter uporabi v kontroliranih pogojih, morajo biti proizvedeni iz 100% primarne vlaknine in ustrezati naslednji kemijski in mikrobiološki čistosti:</p> <p>a) mejne vrednosti za kemijske vrednosti v hladnem vodnem ekstraktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kadmij: 0,5 mg Cd/kg, – svinec: 3,0 mg Pb/kg, – krom (VI): ni prisoten, – živo srebro: 0,3 mg Hg/kg, – n-heptanski ekstrakt: 4,0 mg/g. <p>b) mejne vrednosti za mikrobiološke vrednosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – aerobne mezofilne bakterije pri 37°C: ≤300 CFU¹⁹/dm², – plesni: ≤10 CFU/dm², – aerobne mezofilne bakterije 37°C: ≤10⁶ CFU/g, – sprogene bakterije: ≤10³ CFU/g, – plesni: ≤200 CFU/g, – kvasovke: ≤10³ CFU/g, – E. coli: negativno. <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo proizvajalca, da ima v proizvodnji uveden sistem OHSAS 18001 in tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali – potrdilo neodvisne akreditirane institucije, ali – ustrezna dokazila, iz katerih izhaja, da so izpolnjene zahteve. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>

3.2.2 Merili za oddajo javnega naročila

¹⁴ FSC (ang. *Forest Stewardship Council*) je samostojna, ne-vladna, ne-profitna organizacija ustanovljena za promocijo odgovornega ravnanja z gozdovi. Več o tem na <http://www.fsc.org/>.

¹⁵ PEFC (ang. *Programme for the Endorsement of Forest Certification*) je program za potrjevanje certifikacijskih shem za gozdove. Več o tem na <http://www.pefc.org/internet/html/>.

¹⁶ FLEGT (ang. *Forest Law Enforcement, Governance and Trade*) opredeljuje Akcijski načrt EU za uveljavljanje zakonodaje, upravljanja in trgovanja na področju gozdov, ki ga je Evropska komisija sprejela v letu 2003. Akcijski načrt določa več ukrepov za obravnavo nezakonite sečnje v državah v razvoju in opredeljuje sistem izdaje dovoljenj za gradbeni les, ki zagotavljanja zakonitost uvoženih lesnih proizvodov. Za pridobitev dovoljenja morajo države, ki proizvajajo gradbeni les, in EU podpisati prostovoljne partnerske sporazume. Za lesne proizvode, ki so bili zakonito proizvedeni v partnerskih državah na podlagi prostovoljnega partnerskega sporazuma, se bodo izdala dovoljenja o zakonitosti proizvodnje. Več o tem na spletni strani <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>.

¹⁷ Kombinirani izdelki so večplastni izdelki, sestavljeni iz papirja, proizvedenega iz primarnih vlaken, in papirja proizvedenega iz predelanih vlaken.

¹⁸ Predelana papirna vlakna vključujejo že uporabljena reciklirana vlakna in neuporabljena reciklirana vlakna iz papirnic, znana tudi kot izmet. Že uporabljena reciklirana vlakna lahko izvirajo od porabnikov, pisarn, tiskarn, knjigoveznic ali podobnih virov.

¹⁹ CFU (ang. *colony forming units*) – organizmi sposobni tvorjenja kolonij.

Za razvrstitev ponudb naročnik poleg cene ali stroškov in morebitnih drugih meril določi:	
1.	<p>Merilo »minimalna uporaba okolju in zdravju nevarnih snovi«</p> <p>Ponudba s papirjem, proizvedenim na način, da:</p> <ul style="list-style-type: none"> – biocidna sredstva, ki se uporabljajo v procesu proizvodnje higienskega papirja, niso potencialno bio akumulativna, – povprečna obremenilna vrednost AOX²⁰ v vode ne presega 0,12kg/ADT papirja, – se kemikalijam za pranje, de-inking, antipenilcem in kemikalijam za tvorjenje oblog ne dodajajo alkilfenoletoksilati (APEO) ali drugi derivati alkilfenola ali da se slednji ne uporabljajo, – se uporabljajo sredstva za mokro jakost, ki ne vsebujejo več kot 0,7 % kloroorganskih snovi v suhi snovi, <p>se točkjuje z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do ostalih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje merilo, – potrdilo neodvisne akreditirane institucije, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da je izpolnjeno merilo. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje merilo.</p>
2.	<p>Merilo »okolju prijaznejša primarna surovina«</p> <p>Ponudba s:</p> <ul style="list-style-type: none"> – papirjem, proizvedenim iz primarne vlaknine, ki ni beljena s klorom (TCF)²¹, namesto primarne vlaknine, ki ni beljena z elementarnim klorom (ECF), ali – papirjem, proizvedenim z višjim deležem primarne vlaknine iz trajnostno upravljanih gozdov, <p>se točkjuje z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do ostalih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja:</p> <p>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, ali in katero merilo bo pri izpolnil pri dobavi, in – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje merilo, ali – dokazilo o uporabi primarne vlaknine, ki ni beljena s klorom (TCF), – potrdilo FSC ali PEFC za izdelek zadnjega v skrbniški verigi lesa, ali – dovoljenje FLEGT, če les izhaja iz države, ki je podpisala prostovoljni sporazum o partnerstvu z EU, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da je izpolnjeno merilo. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje merilo.</p>
3.2.3 Posebna določila pogodbe o izvedbi naročila	
Naročnik med pogodbeno določila vključi določilo:	
4.	V primeru, da ponudnik ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti na način, predviden v pogodbi o izvedbi javnega naročila, naročnik odstopi od te pogodbe.
5.	V primeru slabe kakovosti oziroma neizpolnjevanja kakovostnih zahtev bo naročnik zahteval laboratorijsko preverjanje na stroške ponudnika.

Pojasnila

Primerno je, da naročnik poleg okoljskih zahtev v razpisni dokumentaciji v sklopu tehničnih specifikacij zahteva, da pisarniški papir ustreza standardu za kopirni papir (EN 12281) ali neskončnemu papirju (EN 12858), kar ponudnik izkaže s potrdilom, da ima papir znak za okolje tipa I, potrdilom neodvisne akreditirane institucije ali ustreznim dokazilom, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve.

V sklopu tehničnih specifikacij naj naročnik zahteva tudi primerno vpojnost higienskih papirnatih proizvodov. Primerno je, da papir in kombinirani izdelki dosegajo vpojnost, določeno po ISO 12625-8 –

²⁰ AOX (ang. *adsorbable organohalogenes*) – adsorbiranih organohalogeni.

²¹ TCF (ang. *totally chlorine free*) – ne vsebuje klora.

za izdelke proizvedene iz predelane vlaknine mora vpojnost presegati 5g vode/g izdelka, za kombinirane izdelke in izdelke, proizvedene iz primarne vlaknine²², pa 6g vode/g izdelka. Kot dokazilo glede primerne vpojnosti higienskih papirnatih proizvodov naročnik sprejme potrdilo neodvisne akreditirane institucije ali drugo ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve.

²² Primarna vlaknina – vlaknina uporabljena prvič ali prvič namenjena za predelavo v papir, karton.